

Mezinárodní hospodářské a politické organizace

A/ EKONOMICKÉ

B/ POLITICKÉ

V současnosti se státy světa sdružují do různých celosvětových i regionálních politických a vojenských seskupení a mezinárodních organizací.

Integrace je sdružení svrchovaných států, které v určité oblasti formulují a uskutečňují společnou politiku a vytvářejí k tomu společné nadnárodní orgány, na které vlády a parlamenty členských zemí přenášejí část svých pravomocí.

Původním motivem k integraci států je předcházet možným konfliktům, které vznikají z rozdílnosti zájmů jednotlivých zemí i jejich bloků.

Vývojové formy – stupně integrace

1. pásmo volného obchodu – odstranění všech překážek, které brání pohybu zboží mezi nimi ve vztahu k nečlenským zemím. Každá země si ponechává svoji celní politiku – vlastní celní tarify. Neexistuje orgán, který by stanovil jednotnou celní politiku

Obrázek č. 1 zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:SACU_2006.png

Státy JACU – Jihoafrické celní unie

2. celní unie – platí stejné podmínky jako u pásma volného obchodu, plus společná celní politika vůči nečlenským zemím

3. společný trh – platí stejné podmínky jako u bodu 2 , dochází k odstranění překážek, které brání volnému pohybu zboží, osob a kapitálu

4. hospodářská a měnová unie – vyvrcholením je zavedení společné měny, jinak platí všechna podmínky jako u předchozích tří bodů.

5. politická unie – integrace – úplné propojení politické i hospodářské (ve světě zatím neexistuje)

Podle povahy jednotlivých uskupení se dělí organizace na:

1. globální – sdružují státy na více kontinentech, mají všeobecný komplexní charakter (př. OSN, Britské společenství, OECD, Islámská konference)

2. politické – jsou na jednotlivých kontinentech a mají politické cíle (př. OAJ, OAS, ONZ, Rada Evropy)

3. hospodářské – globální - vznikají v procesu globalizace světové ekonomiky (př. WTO, GATT, World Bank, Mezinárodní měnový fond)

4. hospodářské - regionální – budují se za účelem vytváření společného trhu a výhod v rámci jednoho kontinentu. Často vznikají jako protiváha jiných hospodářských organizací (př. EU, APEC, ASEAN, NAFTA, CEFTA)

5. hospodářské odvětvové – organizace podnikatelského charakteru (př. OPEC, IATA)

6. vojenské – cílem těchto organizací je kolektivní obrana oblastí, případně náprava bezpráví (př. NATO)

7. sportovní a kulturní - sdružují zájmové a podnikatelské organizace v oblasti kultury a sportu (př. FIFA, FIS, IOC....)

A) ekonomické integrace – snahou je prohloubit a usnadnit vzájemný **obchod** a ekonomickou **spolupráci**. Česká republika je členem OSN, NATO, EU, Rady Evropy, Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD), OECD,

B) vojensko-politické integrace – jejich hlavním posláním je **kolektivní obrana** jejich členů snaha o zabezpečení vlastního území a také se angažují v **řešení regionálních konfliktů** (např. NATO v Kosovu)

A) Mezinárodní ekonomické organizace

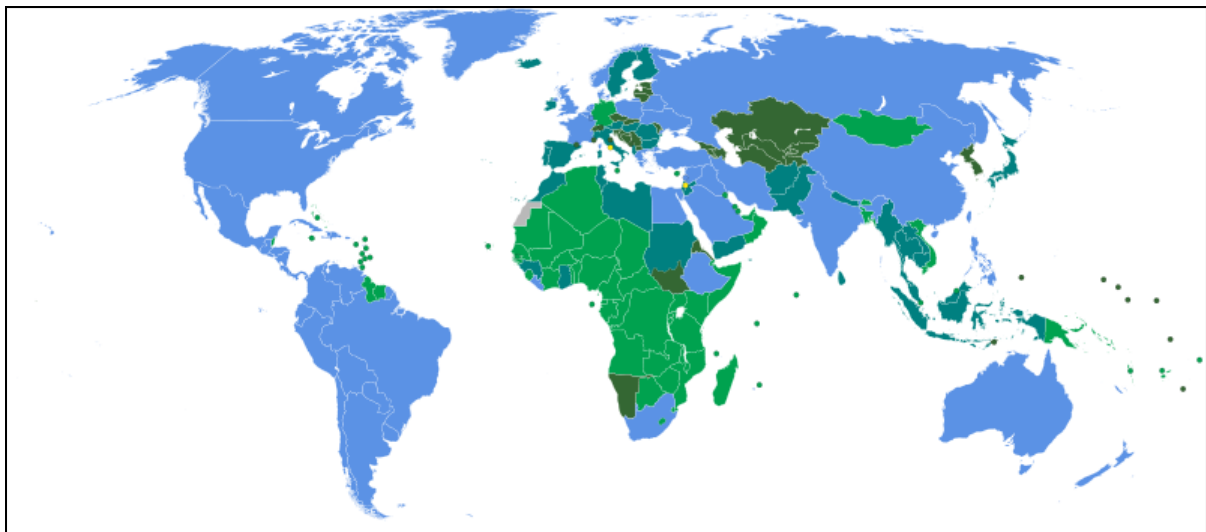
Mezinárodní ekonomické organizace bývají často kritizovány za to, že právě jejich vinou je rozdělena planeta **na Sever a Jih, na chudé a bohaté, na rozvinuté a rozvojové**. Mnozí tvrdí, že při společné a solidární pomoci ze stran všech aktérů mezinárodní arény by byl rozvoj udržitelný a výhodný pro všechny.

OSN - ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ

Posláním této organizace je udržování světového míru, bezpečnosti a korektních vztahů mezi státy. Je celosvětově nejuznávanější mezinárodní organizací. Zaručuje suverenitu členských států a v případě potřeby jim poskytuje humanitární a rozvojovou pomoc trvalejšího charakteru. OSN zastřešuje **další instituce a orgány**, které vyvíjí vlastní činnost po celém světě.

Cílem je udržovat **mezinárodní mír a bezpečnost** dále rozvíjet **přátelské vztahy** mezi národy založené na respektování zásad rovnoprávnosti a práva na sebeurčení národů, **spolupracovat** při řešení mezinárodních ekonomických, sociálních, kulturních a humanitárních otázek a podpoře **základních lidských práv a svobod**.

Mapa členských států OSN podle data přijetí ■ 1945 (zakládající členové) ■ 1946–1959 ■ 1960–1989 ■ 1990–současnost ■ pozorovatelé – nečlenové

Obrázek č. 2 zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_%C4%8Dlensk%C3%BDch_st%C3%A1t%C5%AF_OSN
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:UN_Member_Countries_World.svg

Podepsáním Charty Spojených národů na konferenci v San Francisku v roce **1945** začala tato úmluva platit a měla za úkol nahradit Společnost národů, ta měla stejné cíle, ale zklamala a nedokázala zabránit vzniku druhé světové války

Hlavní centrum OSN je v **New Yorku**, další velká centra najdeme v **Ženevě a ve Vídni**.

Charta OSN je oficiální zakládající dokument, který stanovuje práva a povinnosti členských států a ustavuje orgány a postupy fungování OSN. V Chartě jsou definovány cíle a zásady Spojených národů.

Členství v OSN je přístupné všem mírumilovným státům ochotným přijmout povinnosti vyplývající z Charty. Nové členské státy přijímá na základě **doporučení Rady bezpečnosti**.

Členství je možné pozastavit, je možné stát i vyloučit, ale zatím takové opatření nebylo přijato.

Organizační struktura

Charta ustanovuje šest základních orgánů OSN:

1. **Valné shromáždění** - vrcholný politický orgán OSN, který se skládá se ze zástupců všech členských států. Volí generálního tajemníka.

2. **Rada bezpečnosti** má hlavní zodpovědnost za udržování mezinárodního míru a bezpečí, Nejvyšší výkonný orgán OSN se zabývá konflikty a situacemi, které by mohly vést nebo vedou k mezinárodnímu napětí. Má **5 stálých členů** - Čína, Francie, Rusko, Velká Británie, USA. **Právo veta** je právem stálého člena a znamená zablokování jakéhokoliv návrhu, se kterým nesouhlasí.

Obrázek č. 3 zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:UNSC_Summit_2005.jpg
Mapa OSN

3. **Mezinárodní soudní dvůr** - sídlí v nizozemském **Haagu**, řeší mezinárodní obchodní spory mezi členskými státy a firmami.

4. **Hospodářská a sociální rada OSN** – monitoruje hospodářskou situaci v regionech, navrhuje opatření a vytváří prognózy.

5. **Poručenská rada** oficiálně ukončila svoji činnost, protože vykonávala dozor nad tzv. správou poručenských území a taková dnes již neexistují.

Mezinárodní trestní tribunály a Mezinárodní trestní soud

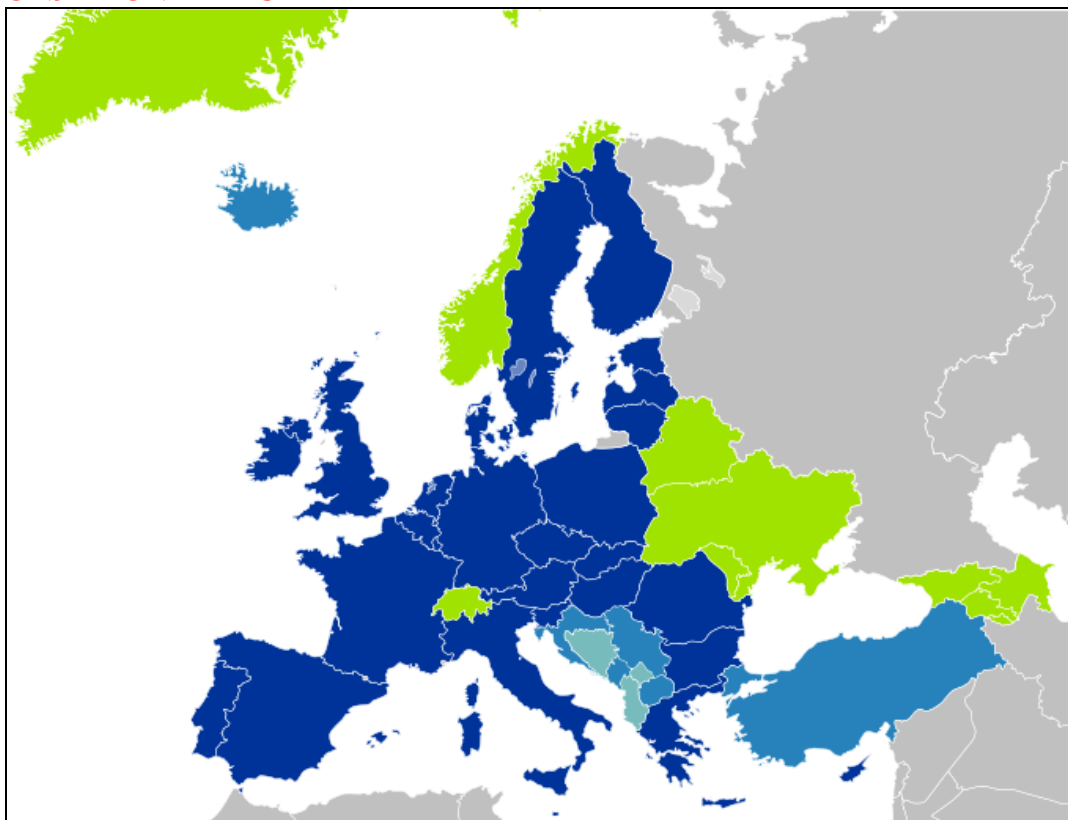
Po vzoru norimberského Mezinárodního vojenského tribunálu stíhají pachatele novodobých zločinů proti míru a lidskosti. Tribunály mohou posuzovat vinu i nejvyšších politických představitelů zemí zúčastněných v konfliktu, nejvyšší možný trest je doživotí bez možnosti amnestie. Válečné zločiny a zločiny proti lidskosti jsou nepromlčitelné.

Od r. 2002 pracuje Mezinárodní trestní soud (v Haagu), který je oprávněn vyšetřovat a trestat osoby zodpovědné za genocidu, zločiny proti lidskosti a válečné zločiny.

Mírové síly OSN (tzv. modré barety) – vojenské jednotky OSN skládající se z vojáků členských států OSN, které mohou zasáhnout na základě rezoluce v nestabilních či krizových oblastech světa. Z hlediska velení spadají pod OSN, nikoliv pod národní armády.

Specializované organizace v systému OSN - WHO – Světová zdravotnická organizace, FAO – Organizace pro výživu a zemědělství, UNESCO – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu, UNICEF – Dětský fond OSN, UNHCR – Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, IAEA – Mezinárodní agentura pro atomovou energii, ICAO - Mezinárodní organizace pro civilní letectví a řada dalších organizací.

EVROPSKÁ UNIE – EU

Obrázek č.4 zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:EU27-further_enlargement_map.svg

Možné rozšíření EU: ■ členové ■ kandidátské země ■ země s uzavřenou Stabilizační a asociační dohodou ■ další možní členové

http://europa.eu/index_cs.htm - oficiální stránky EU

ÚKOLY

EU vzniká sloučením ESUO, EURATOMu a EHS v roce 1967. Cílem se stalo prohlubování hospodářské a politické integrace členských zemí.

Hlavní orgány Evropské unie: Evropský parlament, Rada ministrů, Evropský soudní dvůr, Evropská investiční banka, Hospodářský a sociální výbor. a sociální výbor.

Obrázek č.5 http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Europarl_logo.svg
Europarl logo

Na této uvedené adrese najdeme vše o Evropské unii.

http://europa.eu/abc/euslides/index_cs.htm

http://www.google.cz/publicdata/explore?ds=d5bncppjof8f9_&met_v=ny_gdp_mktp_cd_&idim=country:QAT&dl=cs&hl=cs&q=katar+hdp pro porovnání HDP v EU

1. Evropský parlament zasedá ve Štrasburku

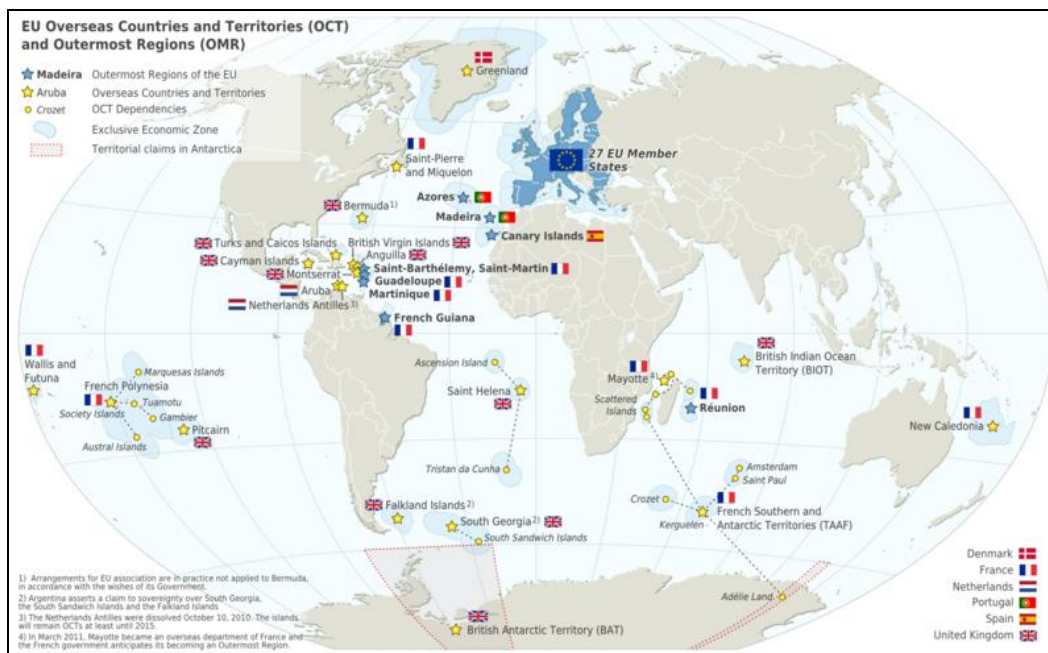
http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-parliament/index_cs.htm

Štrasburk, Brusel, Lucemburk - 3 pracoviště Evropského parlamentu

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20060110STO04172+0+DOC+XML+V0//CS>

2. Rada Evropské unie – sídlo v Bruselu

http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_cs.htm

Obrázek č.6 [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:EU OCT and OMR map en.png](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:EU_OCT_and_OMR_map_en.png)
[http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Clensk%C3%A9 st%C3%A1ty Evropsk%C3%A9 unie](http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Clensk%C3%A9_st%C3%A1ty_Evropsk%C3%A9_unie)
oblasti EU se zvláštním statutem

V Radě Evropské unie - Rada EU se setkávají ministři členských států EU a přijímají právní předpisy a koordinují chod jednotlivých politik.

POZOR: Neplést si s:

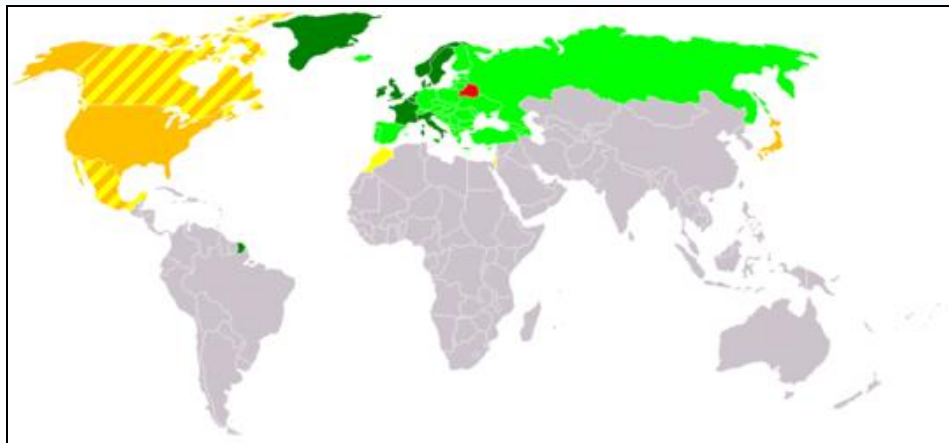
Evropskou radou – další orgán EU, který se schází čtyřikrát do roka a ve kterém vedoucí představitelé EU projednávají politické priority EU

Radou Evropy – není orgánem EU

<http://www.coe.int/lportal/web/coe-portal/>

STÁTY RADY EVROPY

Obrázek č.7 zdroj: STÁTY RADY EVROPY http://cs.wikipedia.org/wiki/Rada_Evropy

Členství v RE: • **deset zakladatelů** • **další členové** • **pozorovatelé** v Parlamentním shromáždění • **pozorovatelé** ve Výboru ministrů • **kandidáti**

3. Komise EU – sídlí v Bruselu a v Lucemburku

Evropská komise je jedním z hlavních orgánů Evropské unie. Zastupuje a hájí zájmy Unie jako celku. Připravuje návrhy nových evropských **právních předpisů** a má na starosti provádění politik EU a využívání finančních prostředků Unie.

http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission/index_cs.htm

4. Soudní dvůr – řeší spory členských zemí a žaloby Komise EU

http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_cs.htm

5. Evropský účetní dvůr - byl zřízen v roce 1975 a jeho sídlo je v Lucemburku.

Evropský účetní dvůr provádí kontrolu účetnictví EU.

http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-auditors/index_cs.

G8

Skupina nejvyspělejších států světa. Jako první byla vytvořena **skupina G6** - Group of Six **V roce 1975** se šest tehdejších největších ekonomických velmocí (Francie, Západní Německo, Itálie, Japonsko, Spojené království a Spojené státy americké) dohodlo na každoročním setkávání

Tehdejší Sovětský svaz se účastnil jednání už v roce 1991, od roku 1994 pořádal samostatné mítinky se členy G7. Tato skupina se označovala jako **P8** - Political 8 nebo **G7 plus 1**. V roce

Tento pracovní list byl vytvořen v rámci projektu CZ.1.07/1.1.04/03.0045

1997, díky iniciativě tehdejšího prezidenta Spojených států Billa Clintonase **Rusko oficiálně připojilo ke G7** a vznikla tak nynější skupina **G8**. Jednalo se však spíše o formální gesto prezidenta Clintona vůči ruskému prezidentu Borisi Jelcinovi. Toto rozhodnutí ale nezůstalo bez odezvy. V únoru 2005 američtí senátoři požadovali, odstoupení Ruska z G8 do doby, než ruský prezident Vladimír Putin nezajistí zlepšení lidských práv. **G8 je neformální sdružení**, z čehož vyplývá, že nemá žádnou vnitřní strukturu či hierarchii jako mezinárodní organizace typu Světové banky. Nemá ani stálý sekretariát nebo kanceláře jednotlivých členů. Jednotlivé země se k 1. lednu pravidelně střídají v předsednictví. Předsedající země je zodpovědná za plánování a pořádání řady ministerských setkání vrcholících výročním summitem, který se koná většinou v **červnu**.

V roce 2005 byla ve skotském Gleneagles založena také skupina **G8+5**, která se schází na vlastních mítincích určených pro ministry energetiky a ministry financí všech osmi členských zemí a dále Číny, Mexika, Indie, Brazílie a Jihoafrické republiky.

Obrázek č.8 zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/G8>
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:G8countries.png>

<http://www.zemepis.com/mg8.php> G8

[!\[\]\(e3f8612927870f2e0f9f5989e6dd3064_img.jpg\) Rusko](#) [!\[\]\(a86c7d1c9cb81c81614634a31267440d_img.jpg\) Francie](#) [!\[\]\(ce158fc5e55633398941d0898ae45661_img.jpg\) Itálie](#) [!\[\]\(6f77f2588732dff582d5f470675e762f_img.jpg\) Japonsko](#) [!\[\]\(802fbc25d869d680d37bfef9949fa598_img.jpg\) Kanada](#) [!\[\]\(a9acb6dfdb49a3a9fc7e53e5dc6ddf19_img.jpg\) Spojené království](#) [!\[\]\(26c284ceacfe74b15915c7b0209e626f_img.jpg\) Spojené státy americké](#)
[Prezident Dmitrij Medveděv](#) [Prezident Nicolas Sarkozy](#) [Premiér Silvio Berlusconi](#) [Kancelářka Angela Merkelová](#) [Premiér Jošihiko Noda](#) [Premiér Stephen Harper](#) [Premiér David Cameron](#) [Prezident Barack Obama](#)

OECD

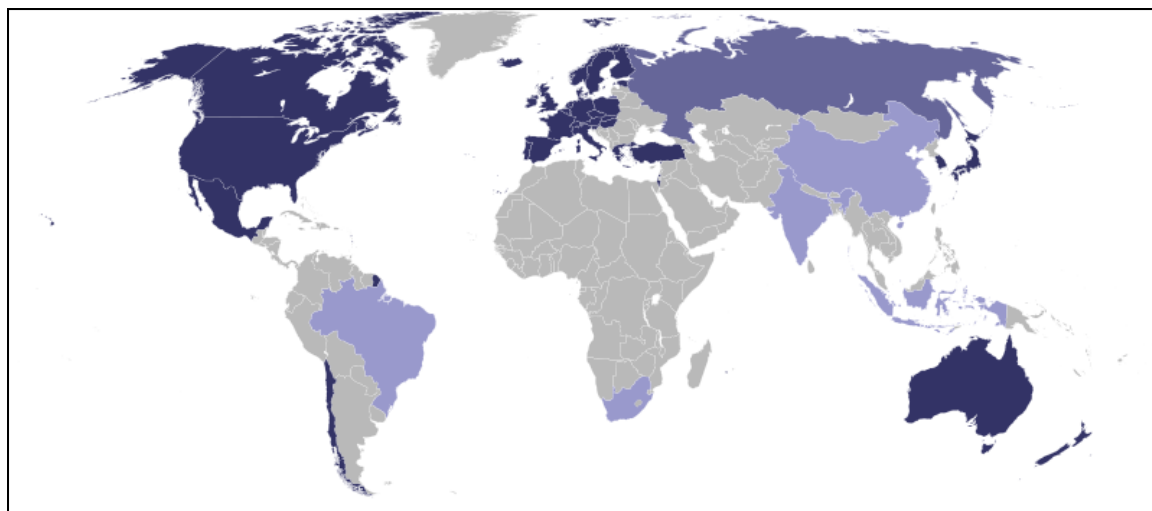
Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

Logo OECD

Byla založena v roce **1961 v Paříži** členy jsou 22 evropských států a USA, Kanada, Japonsko, Turecko, Mexiko, J. Korea, Austrálie a Nový Zéland a další, celkem 34 nejvyspělejších zemí světa. Roku **1996 se ČR stala 26. členem jako první z postkomunistických zemí**. Hlavním cílem je podpora vzájemná hospodářská spolupráce členských zemí a rozšíření světového obchodu. OECD blíže spolupracuje Evropská komise, od roku 2007 v režimu **rozšířené spolupráce také Brazílie, Čínská lidová republika, Indie, Indonésie a Jihoafrická republika**. Dalších 25 států je členem nebo pozorovatelem v odborných komisích OECD, dalších 50 pak v ostatních aktivitách.

http://www.oecd.org/pages/0,3417,en_36734052_36734103_1_1_1_1_1,00.html

■ členské státy OECD ■ kandidátské státy (2007) ■ státy s rozšířenou spoluprací

Obrázek č.9 zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Organizace_pro_hospod%C3%A1%C5%99skou_spolupr%C3%A1ci_a_rozvoj
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:OECD.svg>

EFTA = ESVO

Evropské sdružení volného obchodu

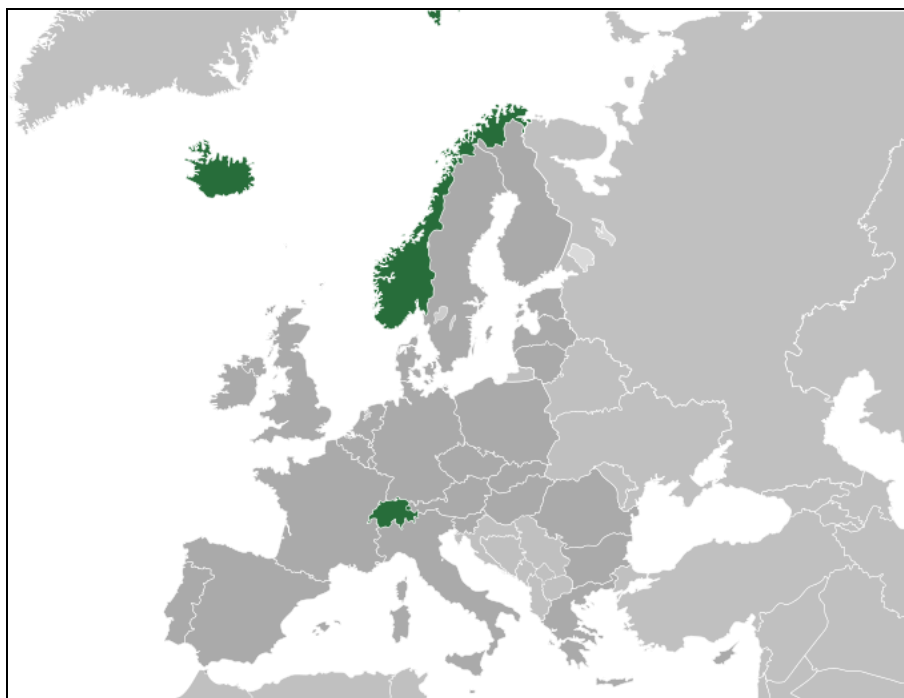
ESVO - uskupení založené v roce 1960 v Ženevě Dánskem, Norskem, Portugalskem, Rakouskem, VB, Švédskem, a Švýcarskem, později přistoupily Finsko, Island a Lichtenštejnsko. Cílem sdružení bylo odstranit překážky ve vzájemném obchodování. To se týkalo jen volných pohybů zboží uvnitř uskupení, vůči ostatním zemím si každá země zachovala vlastní celní systém. Po vstupu VB a Dánska do ES poklesl význam - spolupráce s EU - založení EHP

Evropské sdružení volného obchodu je společenství čtyř evropských států, které vzniklo jako alternativa pro ty státy, kterým nebylo dovoleno, (jednalo se zejména o ty „chudší“, nebo které si nepřály - ty „bohatší“) připojit se k Evropskému společenství - dnešní Evropská unie. Evropské sdružení volného obchodu bylo **definováno tzv. Stockholmskou smlouvou z roku 1960** a sdružilo státy, které zůstaly mimo ES, vedoucí zemí v tomto uskupení byla

Dnes jsou členy asociace Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko, z nichž tři (Island, Lichtenštejnsko, Norsko) jsou účastníky Evropského hospodářského prostoru. Členské státy ESVO společně uzavřely další smlouvy o volném obchodování s řadou zemí po celém světě.

<http://www.efta.int/about-efta/the-efta-states.aspx>

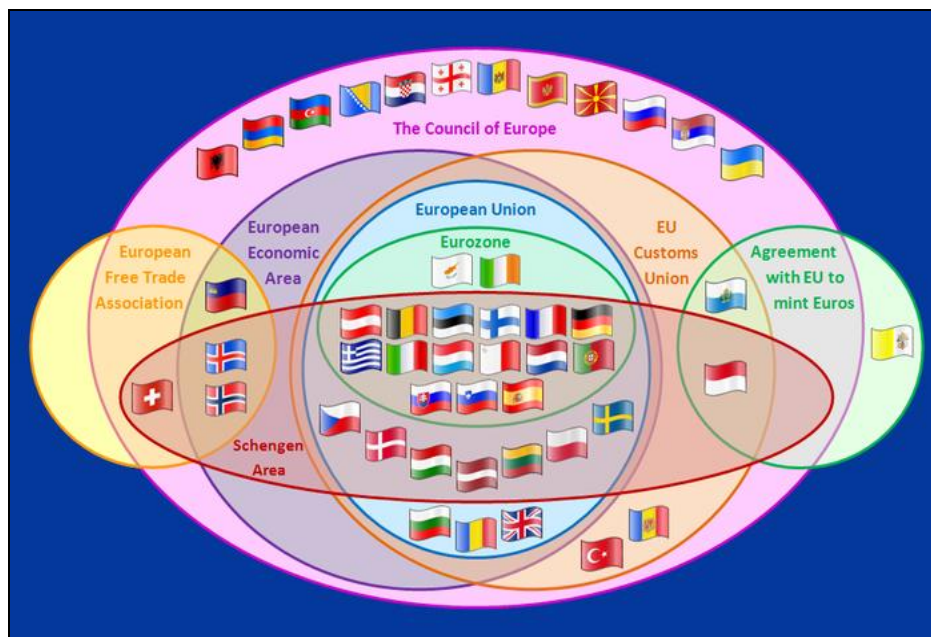
ESVO

Obrázek č.10 zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:EFTA_AELE_countries.svg

Evropské sdružení volného obchodu - ESVO, EFTA – European Free Trade Association

Vztah k Evropskému hospodářskému prostoru EHP - byl vytvořen roce 1993 státy EU a ESVO jako ekonomická protiváha Japonska a USA.

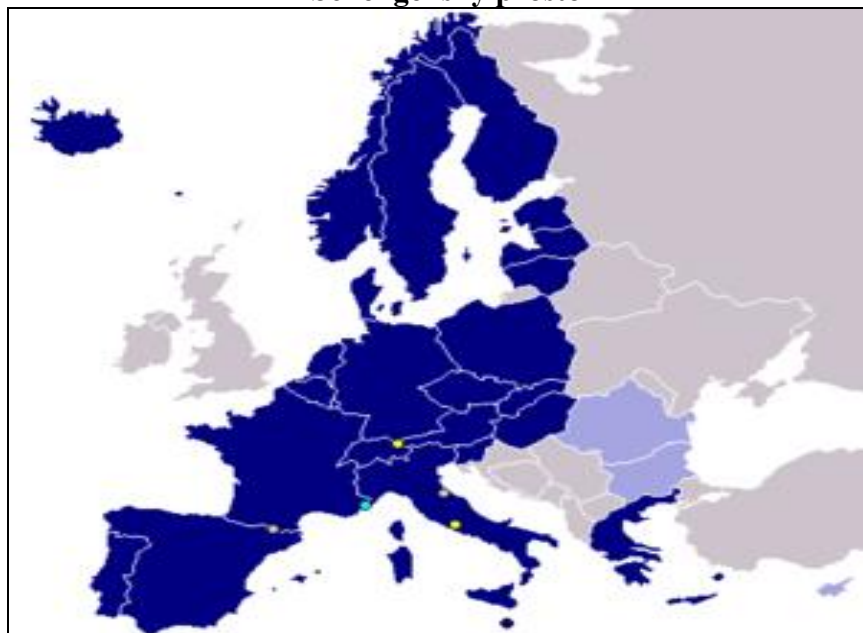

Členové ESVO, s výjimkou Švýcarska jsou rovněž členy [Evropského hospodářského prostoru EHP](#).

Obrázek č.11 zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A9_sdru%C5%BEen%C3%AD_voln%C3%A9ho_obchodu

Schengenský prostor

Obrázek č.12 zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Schengensk%C3%BD_prostor

Mapa schengenského prostoru. Tmavě modrá barva označuje plné členy, světle modrá signatáře, kteří se dosud plně neúčastní. Žluté tečky jsou malé státy, které nejsou členy EU, ale mají zájem o vstup do schengenského prostoru. Monako - tyrkysová tečka není signatářem Schengenské dohody, ale fakticky se stalo součástí schengenského prostoru díky bilaterálním úmluvám s Francií.

CEFTA

Středoevropská zóna volného obchodu

Středoevropská zóna volného obchodu sdružuje některé evropské země, které nejsou členy EU, ale jednou pravděpodobně budou. Byla založena v roce 1992 v Krakově a dnes má 8 členů Albánii, Bosnu a Hercegovinu, Chorvatsko, Makedonii, Moldavsko, Černou Horu Srbsko a UNMIK (Kosovo). **Česká republika** byla členem od jejího založení **do 1. května 2004, kdy vstoupila do EU**.

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravni-prostredi-celni-problematika/stredoevropska-zona-volny-obchod-cefta/1000487/53258/>

V době vzniku CEFTA se v Pobaltí zformovala obdobná organizace, **BAFTA** - Baltic Free Trade Area. Přestala existovat v květnu 2004, kdy její členské státy (Litva, Lotyšsko a Estonsko) vstoupily do EU.

Členské státy

Stát	Vstup	Odchod
Polsko	1992	2004
Maďarsko	1992	2004
Československo / Česko / Slovensko	1992	2004
Slovinsko	1996	2004
Rumunsko	1997	2007
Bulharsko	1998	2007
Chorvatsko	2002	—
Makedonie	2006	—
Albánie	2007	—
Bosna a Hercegovina	2007	—
Černá Hora	2007	—
Kosovo	2007	—
Moldavsko	2007	—
Srbsko	2007	—

Žlutě státy CEFTA s roky vstupu, **modře EU** s roky výstupu z CEFTA nebo BAFTA

Obrázek č.13 zdroj: [tp://cs.wikipedia.org/wiki/CEFTA](http://cs.wikipedia.org/wiki/CEFTA)

WTO dříve GATT

Světová obchodní organizace

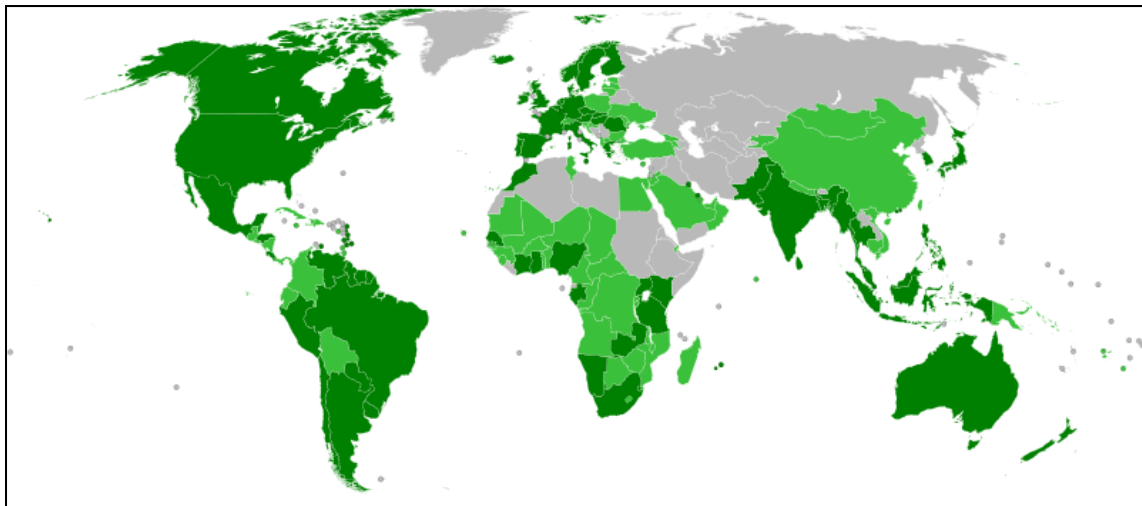
Světová obchodní organizace - WTO (World Trade Organization) je organizace, která zakládá pravidla mezinárodního obchodu prostřednictvím konsenzu mezi jeho členskými státy a řeší mezinárodní obchodní spory mezi členskými státy

Všeobecná dohoda o clech a obchodu, která byla založena **30.10.1947**, dohoda zavazující k odstraňování bariér volného obchodu, rozvoj světového obchodu, zlevnění celních sazeb. **Roku 1995** nahrazena Světovou obchodní organizací (WTOX Československo patřilo k jedním ze zakládajících členů. Sídlo je v Ženevě . Dnes k ní patří **153 států**. Generální ředitel je Pascal Lamy.

<http://www.osn.cz/system-osn/specializovane-agentury/?i=134>

<http://www.mpo.cz/dokument7894.html>

Světová obchodní organizace

■ zakládající členové ■ později vstoupivší členové

Obrázek č. 14 zdroj:

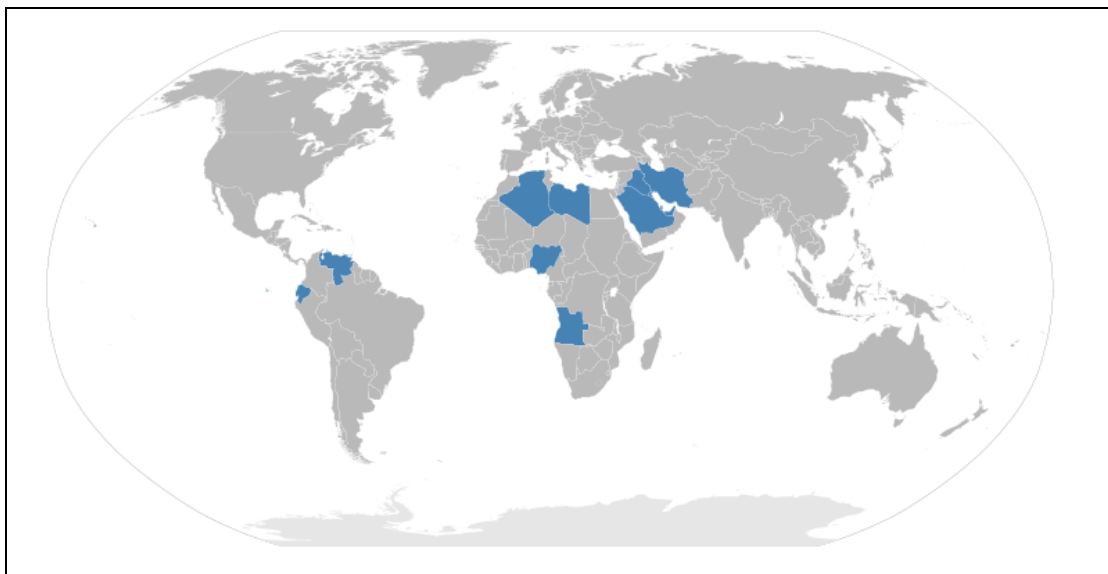
http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A1_obchodn%C3%AD_organizace

OPEC

Organizace zemí vyvážejících ropu

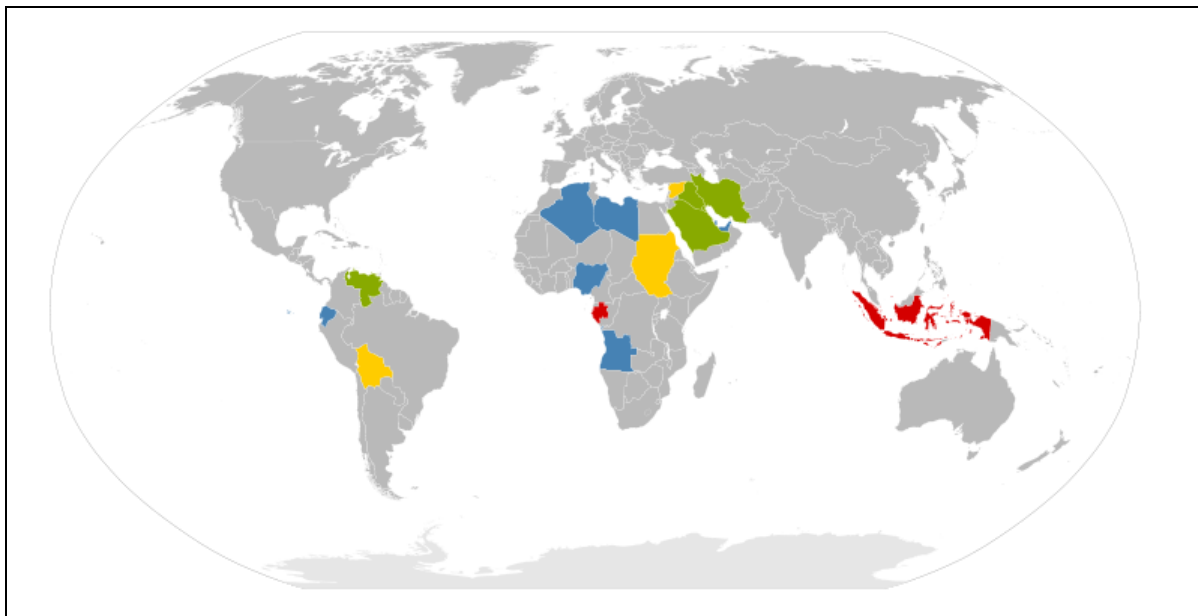
Organizace zemí vyvážejících ropu je mezivládní organizace sdružující **12 zemí** exportujících ropu. OPEC **koordinuje** ekonomickou politiku členských zemí, a to zejména v oblasti vyjednávání s ropnými společnostmi ohledně **objemu produkce a cen ropy**. Sídlo organizace je ve **Vídni**. Členské země OPEC dnes **kontrolují 75 %** veškerých světových

ropných zásob, v celosvětovém měřítku tak zajišťují jednu třetinu veškeré ropné produkce a celou polovinu z objemu vývozu ropy.

Obrázek č. 15 zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:OPEC.svg>

ČLENOVÉ OPEC

zelená - zakládající členové, **modrá** - postupní členové, **červená** - odchozí členové, **žlutá** - možní budoucí členové.

Obrázek č.16 zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Organizace_zem%C3%AD_vyv%C3%A11%C5%BEej%C3%ADc%C3%A

APEC

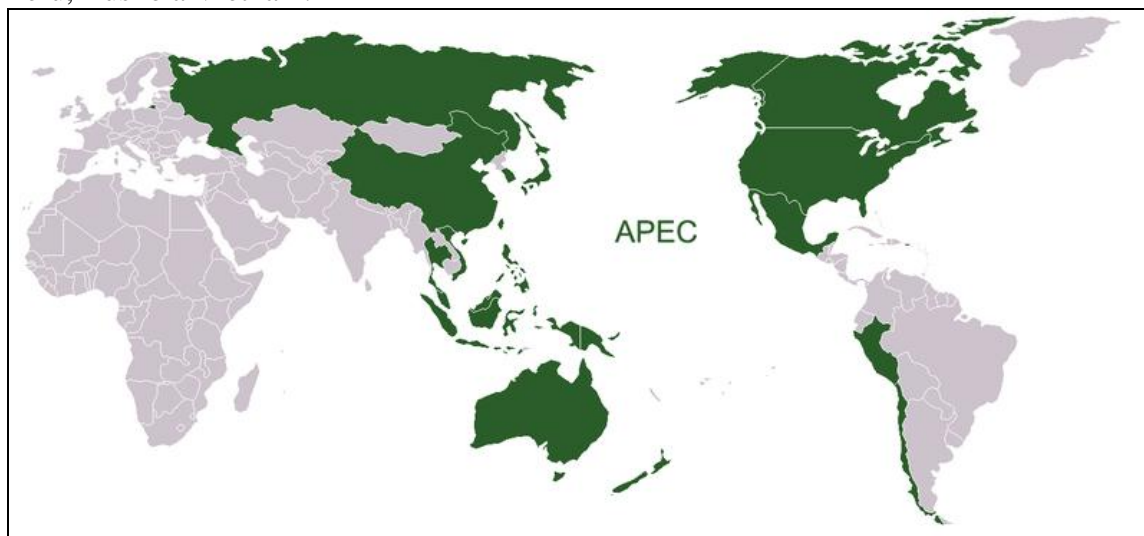
Asijsko-pacifické hospodářské společenství

APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation, Ekonomické seskupení Asie a Tichomoří) je organizace sdružující 21 zemí. Tyto země vytvářejí polovinu HDP světa. Cílem tohoto seskupení je zlepšit ekonomické a politické vztahy mezi členskými státy.

Zakládajících členů bylo v roce 1989 dvanáct: Austrálie, Brunej, Filipíny, Indonésie, Japonsko, Jižní Korea, Kanada, Malajsie, Nový Zéland, Thajsko, Singapur, USA. V roce 1991 přistoupila ČLR,

Hong Kong a Tchajwan, v roce 1993 Mexiko a Papua Nová Guinea, v roce 1994 Chile a v roce 1998

Peru, Rusko a Vietnam.

Obrázek č. 17 zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:APECMitgliedsstaaten_map_redraw.png

NAFTA

Severoatlantická zóna volného obchodu

Největší obchodní zóna světa byla podepsána v roce 1992 a v platnost vstupuje v roce 1994.

Smlouva ustavující vytváření zóny volného obchodu mezi Kanadou, USA a Mexikem. Severoamerická dohoda o volném obchodu je obchodní dohoda spojující Kanadu,

Spojené státy americké a Mexiko se snahou omezit obchodní a celní bariéry a liberalizovat

obchod. Sídlem jsou hlavní města všech členských států - Ottawa, Washington D.C. a

Ciudad de México. NAFTA nabyla účinnosti 1.1. 1994.

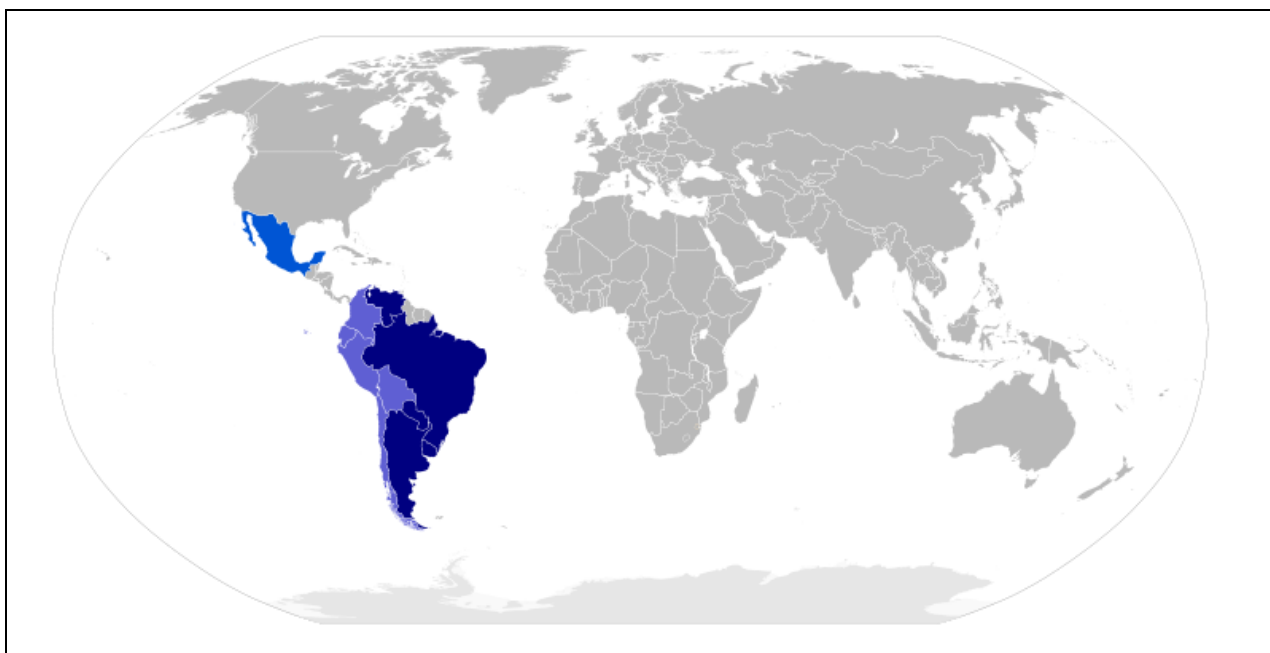

Obrázek č. 18 zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/NAFTA>:

MERCOSUR

Jihoamerický společný trh

Ekonomická integrace, která vznikla v roce 1991, má 4 členy a sídlo v Buenos Aires

Obrázek č. 19 zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mercosul.svg>

Odkazy:

Soubor:SACU 2006.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:SACU_2006.png

PUEBLOUNITED. Soubor:UN Member Countries World.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:UN_Member_Countries_World.svg

DRAPER, Eric. Soubor:UNSC Summit 2005.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:UNSC_Summit_2005.jpg

Soubor:EU27-further enlargement map.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:EU27-further_enlargement_map.svg

Soubor:Europarl logo.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Europarl_logo.svg

RK2, Alex. Soubor:EU OCT and OMR map en.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:EU_OCT_and_OMR_map_en.png

Soubor:Council of Europe map.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Council_of_Europe_map.png

Soubor:G8countries.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:G8countries.png>

EMILFARO. Soubor:OECD.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:OECD.svg>

REIS, Júlio. Soubor:EFTA AELE countries.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:EFTA_AELE_countries.svg

Soubor:Supranational European Bodies.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Supranational_European_Bodies.png

Soubor:Schengen Area.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Schengen_Area.svg

Soubor:CEFTA 2007.PNG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:CEFTA_2007.PNG

EMILFARO. Světová obchodní organizace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A1_obchodn%C3%AD_organizace

Soubor:OPEC now.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:OPEC_now.svg

Soubor:APECMitgliedsstaaten map redraw.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:APECMitgliedsstaaten_map_redraw.png

COVARRUBIAS, Alex. Soubor:NAFTA logo.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:NAFTA_logo.png

MENEGAZ, Felipe. Soubor:Mercosul.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mercosul.svg>

.

Použité zdroje:

BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. *Příroda a lidé Země: Učebnice zeměpisu pro střední školy*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2001. ISBN 80-86034-45-3.

DEMEK, Jaromír, Vít VOŽENÍLEK a Miroslav VYSOUDIL. *Geografie pro střední školy 1: Fyzickogeografická část*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, akciová společnost, 1997. ISBN 80-85937-73-5.

BIČÍK, Ivan, Vladimír BAAR, Zdeněk ČERMÁK, Václav FRAJER a Radim PERLÍN. *Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2003. ISBN 80-86034-52-6.

VALENTA, Václav a Alois MICHÁLEK. *Současný svět: Učebnice zeměpisu pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 1998. ISBN 80-86034-21-6.

SMOLOVÁ, Irena a Miroslav VYSOUDIL. *Zeměpis na dlani*. Olomouc: Rubico, 2003. ISBN 80-85839-88-1.

KRÁL, Václav. *Fyzická geografie Evropy*. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0684-2.

ŠLACHTA, Mojmír, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, a. s., a Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7011-926-6.

PLUSKAL, Miroslav, Petr BRADÁČ, Petr KRAUS a Marie KRAUSOVÁ. *Zeměpis pro 8.ročník: Společenské složky krajiny, Politická mapa světa*. Praha: Nakladatelství Alter, 2003. ISBN 80-7245-049-2.

SMOLOVÁ, Irena a Miroslav VYSOUDIL. *Zeměpis: Ilustrovaný přehled středoškolského zeměpisu*. Olomouc: Rubico, 2003. ISBN 80-85839-88-1

